

Paneelit, jotka näyttävät maailmalle...

Tuliterällä 1.7 –tulokasmallillaan Magnepan viilaa normeja ja antaa paneelikaiuttimien kapealle rintamalle tuoretta potkua

Kaiuttimethan ovat eri kokoisia MDF-laatikoita, vai mitä? Useimmiten kyllä, mutta on olemassa myös

paneelityyppisiä toistimia, joiden kalvoja liikutetaan elektro- tai magnetostaattisesti. Eksoottisihan ne ovat ilman muuta, ja niiden ympärillä pyörii mitä erilaisempia myyttejä ja legendoja. Luulenpa, että tämä testi edistää niiden ymmärtämistä.

Palaan aikaan, jolloin CES – messuilla esiteltiin ensi kerran minnesotalaisen, vuodesta 1969 kaiuttimia valmistaneen Magnepan –yhtiön Magneplanar MG 1.7 kaiutin. Rehellisesti sanottuna, vaikka olisin matkustanut koko pitkän matkan Las Vegasiin ja kuullut messuilla ainoastaan MG 1.7 –kaiuttimia, olisi reissu ollut vaivansa arvoinen. Niin vakuuttavasti ja ihastuttavasti soivat nuo ohuet paneelit siellä mahtavien Bryston – monovahvistimien ajamina.

Siitä alkaen minua poltteli testiyksilöiden odotus. Sen lisäksi tšekäläisen maahantuojayrityksen johtaja paljasti, että hinta tulisi jäämään alle 3000 euron. Jos 1.7 kuulostaisi kuunteluhuoneessamme puoliksikaan siltä kuin CES –messuilla, kyseessä olisi itsestään selvä sensaatio.

Ja tuloksena oli: Ne soivat siellä vielä paremmin. Ne eivät vain anna joka suhteessa epätavallisen hengittävää, realistista ja kolmiulotteista sointikuvaavaa, vaan ne tarjoavat kuuntelu- ja musiikkikokemuksen, jota harvoin tapahtuu tässä hintaluokassa. Uusilla ”Maggiella” voi audiofiili päästä alueille, jonne taloudelliset seikat aiemmin asettivat ylipääsemättömät esteet.

MG 1.7 raivaa ennakkoluulot

Kuin kaksi pystyyn nostettua lautaa seisovat 164 cm korkeat ja 49 cm leveät, mutta vain viisi senttiä syvät MG 1.7:t huoneessa. Kun ruuvaa kiinni niiden kapeita tukijalkoja, jotka tosin estävät kaiuttimia kaatumasta mutta antavat kaikkea muuta kuin vankan tuen, ei juuri pysty uskomaan, kuinka vaikuttavan, tarkasti seuraavan ja erottelevan perusbassotoiston paneelimiehet ovat rakentaneet. No jaa, akustisen takaisinkytkennän vuoksi bassotoisto ei ulotu megamatalalle, mutta kuitenkin ytimekäs raita Blues Companyn ”Homeward Bound’ista” tuo amerikkattaret esiin kuten on tarkoitettukin, eli ne jäävät sopivan järkevälle tasolle pohjustetuiksi, läpikuultaviksi ja irtonaisen rennoiksi.

Miten ne pystyvätään toimimaan näin alastoman paljastavasti?

Reagointinopeudessa korjaa MG 1.7 vanhoja ennakkokuvitelmiä paneelien soimisesta kapea-alaisesti ja hiiviskellen. 1.7:ään termit sopivat yhtä vähän kuin isosisko 3.6:een (n. 6000 €/pari), joka meitä ihastutti STEREO –lehden numerossa 10/06. MG 3.6. voi kaksi kertaa kalliimpana tarjota enemmän joillakin osa-alueilla, mutta se ei välttämättä voita kaikissa yksityiskohdissa.

Juuri esimerkillinen kokonaisvaltaisuus ja homogenia johtavat meidät itse asiaan, hieman muuttuneeseen rakenteeseen, dipoliin, joka säteilee samanaikaisesti niin eteen kuin taaksekin ja molemmin puolin kangasverhoiltuun magnetostaattiseen ”ajuriin” takaisin. Kuten MG 3.6:ssakin, kyse on kolmitierakenteesta, joka jakautuu bassoon, keskialueeseen ja diskanttiin. Siinä kun MG 3.6 huolehtii alemmista jaksoluvuista kuparilangoilla varustetulla harsomaisen ohuella mylar -kalvolla ja diskantista pitkällä, päistään joustavasti kiinnitettyllä ”aidolla” nauhalla, MG 1.7:n värähtelevä osa on yhtenä yksikkönään. Kuten MG 3.6:n keskirekisterissä, saavat kalvonliikkeen aikaiseksi puhekelana toimivat alumiiniliuskat vahvojen sauvamagneettien kentässä. Magnepan -yhtiön perustaja ja ”aivot”, Jim Winey kutsuu ratkaisua ”Quasi ribbon ´iksi”, koska alumiiniliuskat itsessään eivät säteile ääntä, vaan vauhdittavat mylarkalvoa.

Diskantti sisä- vai ulkoreunalle?

Diskanttipuolella liuskat ovat kapeammat. Ulkonäöllisesti kuivakkaat, jopa epäviehättävät MG 1.7:t (jopa alumiiniprofiilisten sivulistojen yläpää

ovat päällystämättömät) on rakennettu toistensa peilikuviksi, niin että diskanttiosan voi sijoittaa joko kaiuttimen ulko- tai sisäreunalle. Pelkästään englanninkielistä käyttöohjetta, ”manuaalia” lainataksemme, suositellaan useimpiin tapauksiin diskantin sijoittamista sisäreunalle. Avarassa ja laajassa kuunteluhuoneessamme, jonka Maggiet, täyttivät ongelmitta energiallaan, tilanne oli kuitenkin toisin päin. Asia tulee tutkia tapaus kerrallaan. Väri vaihtoehtoina MG 1.7:lle ovat beige, musta ja hiilenharmaa.

Tässä voimme tehdä lopun kahdesta muustakin paneelikaiuttimiin liittyvästä ennakkoluulosta: Niitä väitetään kovinkin sijoittelukriittisiksi. Siihen voimme huomauttaa, että MG 1.7 löytää paikkansa sieltä, mistä kotelokaiutinkin. Kuten useimmat niistäkin, paneelit tulee suunnata hieman ohi kuuntelijan korvien, kohti olkapäitä.

Heijastumat ennen kaikkea takaa

Paneelikaiuttimen ääni sen takaa on luonnollisesti voimakkaampi kuin eteen säteilevän kotelokaiuttimen, ja juuri siitä johtuu suuressa määrin sen vapautuneisuus ja hengittäminen kuuntelutilassa. Tavanomaisempiin ratkaisuihin verrattuna heijastumat katon ja sivuseinien kautta ovat merkittävästi vähäisemmät. Se on yksi paneelikaiuttimien eduista, jota ei aina muisteta panna merkille.

Se huhu, että tämä saisi aikaan hajanaisemman, kuplamaisen ja vähemmän plastisen tilantunnun, kumoutuu uuden Magnepanin, voi sanoa jopa täydellisesti järjestäytyneessä äänikuvassa. Sointikirjo on realistinen ja

äänityksen antamasta tasoituksesta huolimatta muusikot sijoittuvat tarkasti, solistit ovat kuulijan käsin kosketeltavissa ja ääriviivoineen osoitettavissa. Samanaikaisesti Maggiet julistavat suuressa määrin kykyään integroitua, äänikuvat ovat kuin samasta puusta veistettyjä – luonnollisesti hurmaavia sointikenttiä, oli kyse sitten kamariyhtyeestä tai big bandista.

Yhtä vanhaa kritiikin kohdetta MG 1.7 ei kuitenkaan tehnyt pätemättömäksi: Vaikka kuuntelualue leveyssuunnassa on niin laaja, että kuunteluakselin ulkopuolella istuvat henkilöt saavat hyvän annoksen korkeammilla jaksoluvuilla entistä vahvemmin suuntaaviksi muuttuvia ja heikentyviä yläsäveliä, niin pian kun kuulija nousee seisomaan, korkeat äänekset katoavat. Siksi Maggiet eivät koostaan huolimatta ole mitkään ihanteelliset seisovien cocktailpönötysjuhlien taustaviihdyttäjät.

Eipä haittaa, se ei ole mikään vahinko tyypillisiä taustarenkutuksia ajatellen. Normaalisissa kuuntelutilanteissa hämmästy ei lopu. Red Norvo –kvintetin ”Saturday Night” live-äänitteenä STEREO –lehden testi-CD:llä nro VI on hämäävän aito: Orkesteri seisoo normaalikokoisena, sen takana yleisön lörpöttely on läsnä olevaa niin hiljaisissa kuin voimakkaissakin musiikin kohdissa. Keskeisessä roolissa olevan marimban iskut, kuivat kuin katkeavat oksat, sijoittuvat täsmälleen paneelien väliin. Ajoitus, ”timing” on niin nappi, että eboniittinuijan kovuusaste välittyy kuulijalle sen iskeytyessä ruusupuiseen marimban kieleen. Se täydellistää elävän näyttämökokemuksen.

Minituunauksella vielä paremmaksi

Kitaralla, joka johdattelee Marika Cailly’n ”Les Petits Cafés” –kappaleeseen on kielissään ydintä, dynamiikkaa ja tarkkaa keinuntaa. Vasemmalla ja syvällä takana soi akustinen basso hiljaa ja herkästi. Sitten saapuu ruotsittaren charmantti, läsnä oleva ääni, joka hullaannuttaa kuulijan; värikäs, taipuisa ja homogeeninen. Kuulkaapa kaikki: Näin sen pitää soida!

Kuitenkin sointi muuttuu vielä täydellisemmäksi, kun usein huomaamattomaksi jäävä, mutta pahanilkinen kompastuskivi MG 1.7:n signaalipolusta poistetaan. Valmistaja on nimittäin suunnitellut liian korostuneiden diskanttien leikkaamiseksi liitinyksikköön mukana toimitetut vastukset. Jos näitä ei tarvita, tulee liittimet silloittaa pienillä metallihakasilla. Nämä tarvikkeet – myös mielellään vahvistinsilmukan erottimena käytetyt – aiheuttavat missä tahansa vahinkoa. Niin myös tässäkin tapauksessa. Hakaset pitää ehdottomasti korvata lyhyillä kaapelinpätkillä, mielellään saman tyyppisillä kuin käytettävä kaiutinkaapelikin. Tämä rentouttaa muuten yhä käheähkösti ja hieman ylihiotusti soivaa ylempää keskirekisteriä, ja se huolehtii utuisesta herkkyydestä sekä tukee Maggien tarjoamaa hämmästyttävää irtonaisuutta.

Ja vielä toinen tärkeä vinkki kaikille, jotka tekevät kauppaa solakasta jenkkitypykstä: Pienet kiristysruuvit johtimien liittimissä on aina kiristettävä kevyesti, niin etteivät banaaniliittimet pääse liikkumaan avariksi mitoitetuissa holkeissaan. Tämä antaa ripauksen lisää läpikuultavuutta ja viimeistelyä erittäin

vapautuneelle ja sitä myötä hyvinkin epäanalyttiselle toistolle.

Maggie kasvaa vahvistimen keralla

MG 1.7 tarvitsee vielä vain huippuelektroniikan tullakseen yllytetyksi tosi korkealle. Se paljastaa laatueroja siihen kytketyissä laitteissa kuin hopeatarjottimella. Vahvistimen tulee olla vähintään luokkaa Trigon Energy, jotteivät MG:n mahdollisuudet jää hyödyntämättä. Kuitenkaan Maggiet eivät vaadi liikaa myöskään meidän referenssikomponentteitamme. Niillä ne kukoistivat aivan kunnolla. Vaikka Maggieita on siunattu erinomaisen tasaisella impedanssilla ja hyvällä hyötysuhteella, ovat ne kuitenkin vaativaiset muulle kalustolle. Nämä paneelit kasvavat muun laitteisto-

orkesterin laadun mukana suhteessa enemmän kuin moni muu kaiutin.

Ei kuitenkaan huolta, Maggiet eivät suhtaudu kuunteliijaansa kylmäkiskoisesti. Kuten kaikki hyvät laitteet, myös ne antavat kuulijansa kasvaa mukana, jolloin hänelle välittyy musiikin syvempi olemus ja soinnillinen avaruus, ja samalla audiofiilinen tietoisuus hioutuu.

Totta kai tällaiset kokemukset onnellistuttavat. Tähän onnellisuuteen kuuluu myös osana se, ettei siihen pääsemiseen vaadita jättimäisiä panostuksia. Kykyihinsä nähden MG 1.7 maksaa tippikolikoita. Ja se on vähän lankuista, jotka voivat johdattaa hifi –fanit uuteen maailmaan.

Matthias Böde

MAGNEPAN MG 1.7

Parihintaa n. 3000.-€

Mitat 49 x 164 x 5 cm (l x k x s)

Takuu 3 vuotta

Maahantuojana Hifi Guru Oy

www.hifiguru.fi

PL 108 05801 HYVINKÄÄ 019-418877

MG 1.7. tekee vallankumouksen – kokoalueen kaiutin kaikessa tämän periaatteen tenhossaan sopii monenlaisiin laitteistoihin, musiikkityyleihin ja kuuntelutiloihin. Ottaen edut huomioon, hinta tuntuu dumpkaukselta.

LABORATORIOKOMMENTTI

Paneelikaiuttimelle, jonka täytyy jatkuvasti taistella korostumien ja vaimentumien kanssa johtuen interferensseistä laajan säteilypinnan yläpuolella, MG 1.7:llä on hämmästyttävän tasainen taajuusvaste. Vaimentuma korkeilla taajuuksilla on testikokemustemme perusteella merkityksetön. Juuri oikea dipolivaimennus, lauhkea impedanssi, huippuluokan reagointinopeus. Kalvo liikkuu kaikilla äänialueilla erittäin nopeasti ja tasapainoisesti ja osoittaa vain vähäisiä resonansseja.

STEREO-lehden testiarvio sointi 82%

HINTA / LAATU

YLIVOIMAINEN